

Podsumowanie konsultacji opisu kwalifikacji

Przeprowadzonych w ramach umowy nr 41/2020 z 20.02.2020

Projekt opisu kwalifikacji nr 5. Budowanie strategii produktów i usług

Część 1. Analiza kwalifikacji – tabela szczegółowa

Lp.	Wybrane pole wniosku	Zapis budzący wątpliwość wraz z propozycją zmiany (recenzenci)	Uwaga – uzasadnienie (recenzenci)	Odniesienie się do uwag (zespół ekspercki) ¹
1.	Nazwa kwalifikacji	Recenzent 1 -	-	
		Recenzent 2 -	-	
2	Krótką charakterystyką kwalifikacji oraz orientacyjny koszt uzyskania dokumentu potwierdzającego otrzymanie danej	Recenzent 1 1. Z opisu skróconego wynika, iż osoba jest przygotowana „...do samodzielnego tworzenia koncepcji oraz strategii rozwoju produktów (fizycznych i cyfrowych) oraz usług w każdej	1. Wydaje się zasadnym odróżnienie pojęć „koncepcja” od „strategii”, czy to jest tożsame czy nie i czym się różni, bo w konsekwencji należałoby się zastanowić nad zmianą nazwy kwalifikacji, w nazwie kwalifikacji jest tylko	1. Uwaga uwzględniona. Eksperti wprowadzili zmianę zapisu na: “Osoba jest gotowa do samodzielnego tworzenia koncepcji produktów fizycznych, cyfrowych i usług oraz strategii ich rozwoju w każdej branży”

¹ Zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia: *Każda decyzja o uwzględnieniu bądź odrzuceniu uwagi musi zostać uzasadniona w formie pisemnej.*



	kwalifikacji	branży.” Propozycja zmiany: Do samodzielnego tworzenia strategii rozwoju produktów ...dookreślić pojęcia „(fizycznych i cyfrowych)” i „każda branża” 2. Propozycja zmiany: Do realizacji działań wykorzystuje wiedzę na temat metod i narzędzi do analizy rynku, zasad i reguł marketingu oraz marketingowej strategii produktów, tworzenia koncepcji produktu, mapy rozwoju produktów i usług, budowania strategii produktowej na dowolnym etapie cyklu życia obejmującą: nowe produkty, rozwój istniejących produktów, optymalizację istniejącej oferty produktowej, wyjście z rynku. 3. Propozycja zmiany: Orientacyjny koszt uzyskania dokumentu potwierdzającego uzyskanie kwalifikacji wynosi 1000 PLN netto dodać 150-220 godzin dydaktycznych (dwa pełne semestry)	„budowanie strategii” Ekspert od „każdej branży” w dobie specjalizacji wydaje się niezbyt przekonująca. Określenia „każda branża” budzi wątpliwości czy na pewno można mieć takie szerokie kompetencje do tego dochodzi określenie „fizyczne i cyfrowe” co jeszcze bardziej utrudnia zrozumienie jakie wymogi stawiane są osobie starającej się o taką kwalifikację. 2. Skoro osoba powinna wykorzystywać wiedzę strategicznego zarządzania, w szczególności zarządzania ofertą produktową i usługową w firmie to musi mieć wiedzę z zakresu marketingu w szczególności strategii marketingowej produktu nawiązując do wspomnianej w krótkiej charakterystyce znajomości potrzeb klientów i wykorzystania analiz rynkowych itp. oraz grup osób zainteresowanych kwalifikacją np. Dyrektor ds. marketingu i designu. 3. Minimalny czas trwania studiów podyplomowych to dwa semestry. Dobre praktyki w tym zakresie określają liczbę godzin między 150 a 220 i czy na pewno	Produkty fizyczne (namacalne, realne) czy cyfrowe (wirtualne) są pojęciem powszechnie używanym. Kandydat zostanie wyposażony w uniwersalne kompetencje i narzędzia, które można stosować w każdej branży. Oczwistym jest że specyfika branżowa różni się technologiami produkcji czy właśnie dobrami fizycznymi czy wirtualnymi lecz w każdym przypadku należy stosować te same schematy myślowe i metodologie przy tworzeniu produktu lub usługi. Ekspertci uznają, że nie ma potrzeby doprecyzowania w opisie kwalifikacji przywołanych pojęć. Uwaga nieuwzględniona. 2. Uwaga uwzględniona. Doprecyzowano opis dodając: „a także wiedzę z zakresu analiz rynkowych, w szczególności strategii marketingowej produktu” 3. 1000 zł to koszt egzaminu i certyfikatu, czyli zdobycia dokumentu i przejścia procesu certyfikacji. kurs z wiedzy nt. NPD może kosztować np. 30 tys. zł (2 semestry). Koszt walidacji nie uwzględnia kosztów szkolenia (nabywania umiejętności wymaganych w danej kwalifikacji). Uwaga nie została uwzględniona.
--	----------------------------	---	---	---

			1000 złotych (czyli ile godzin) to wystarczająca kwota. Kwota 1000 zł ma dać potwierdzenie aż takiego szerokiego wachlarza umiejętności tej kwalifikacji? Może lepiej byłoby określić liczbę godzin na większą i realnie przeliczyć proponowaną kwotę kosztu kwalifikacji. W moim odczuciu jest za niska w kontekście grup osób wyliczonych jako zainteresowane kwalifikacją np. Właściciel firmy, Dyrektor itp. oraz w kontekście umiejętności, które powinien nabyć zainteresowany kwalifikacją	
		Recenzent 2 Proponuję treść pierwszego zdania „Osoba posiadająca kwalifikację jest przygotowania do samodzielnego tworzenia koncepcji oraz strategii tworzenia	Dodanie słowa tworzenia doprecyzowuje faktyczne możliwości i możliwe oczekiwania. W dalszej części tekstu są wzmianki o tworzeniu produktów, więc tu dla jasności również warto dodać. Usunięcie natomiast sformułowania	Uwagi uwzględnione

		i rozwoju produktów.”	„fizycznych i cyfrowych” ma spowodować większą elastyczność, ponieważ w obecnych czasach powyższe określenie nie zawiera w sobie wszystkich możliwych opcji.	
3.	Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji	Recenzent 1 Propozycja zmiany: 1. Członkowie zarządu ds. rozwoju; 2. Dyrektorzy strategii produktowej, rozwoju produktów oraz zarządzający działem rozwoju produktów; 3. Dyrektorzy B+R; 4. Dyrektorzy rozwoju biznesu; 5. Dyrektorzy marketingu i designu; dużych przedsiębiorstw i korporacji delegujących swoich podwładnych/pracowników pracujących w działach związanych z produktem i jego rozwojem oraz rozwojem firmy. 6. Kierownicy produktu; 7. Kierownicy projektów produktowych 8. Pracownicy zajmujący się produktami w przedsiębiorstwach sektora MSP oraz start-upach. Wyszczególnić po jakich typach studiów powinna być osoba w kontekście VI poziomu PRK	Grupy wyróżnione w punktach 1-5, jeśli to osoby pracujące w firmach międzynarodowych czy korporacja oraz właściciele firm nie są grupą docelową tej kwalifikacji ponieważ wydaje się, że zatrudniając ich na danym stanowisku muszą się wykazać kompetencjami w tym zakresie. Mogą oni być osobami delegującymi pracowników do tej kwalifikacji. Raczej kwalifikacje można by było skierować do średniej kadry kierowniczej lub też pracowników w działach rozwoju produktów danej firmy czy też „start-upowców” oraz osób po studiach ekonomicznych, politechnicznych itp. Trafniejsze wydaje się określenie absolwentów studiów z konkretnego zakresu/typu/kierunku w kontekście VI poziomu PRK - czy również po kosmetologii, po	Z załączonych badań dojrzałości produktowej oraz naszego doświadczenia w zarządzaniu społecznością PDMA wynika, że bardzo niewiele firm ma dojrzałe procesy rozwoju produktów oraz kompetencje do ich tworzenia. Co za tym idzie, szefowie tych działów oraz członkowie zarządów także szukają tych kompetencji, zwłaszcza w obszarze strategii produktowych. Kompetencje wynikające z niniejszej kwalifikacji szybko ewoluują, każda ze wskazanych grup osób jest zainteresowana poszerzaniem wiedzy i konfrontowaniem swoich umiejętności z trendami rynkowymi. Uwaga nieuwzględniona.

			studiach artystycznych? Ta kwalifikacja powinna być skierowana do osób zakładających firmy lub podejmujących pracę w działach rozwoju firmy	
		Recenzent 2 Proponuję uzupełnić o: - Menedżerowie produktu i menedżerowie grup produktów i usług, - Specjaliści ds. marketingu, brand managerowie, osoby zajmujące się tworzeniem i realizacją strategii marketingowych	Na tych stanowiskach zarządzanie produktem jest często codziennością i potwierdzenie umiejętności w ramach ZRK może być istotne z punktu widzenia rozwoju ścieżki zawodowej.	Uwagi uwzględnione
4.	Wymagane kwalifikacje poprzedzające	Recenzent 1 -		
		Recenzent 2 -		
5.	W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji:	Recenzent 1 -		
		Recenzent 2 -		

6.	Zapotrzebowanie na kwalifikację	Recenzent 1 Propozycja zmiany: Proponowana kwalifikacja jest odpowiedzią na potrzebę rynku w zakresie systemowych rozwiązań porządkujących wiedzę osób, które organizują pracę zespołu tworzącego innowacyjne produkty i usługi w organizacjach oraz czynnie uczestniczą w tworzeniu produktu a także zapewniają komunikację zewnętrzną i wewnętrzną zespołu.	Kwalifikacja daje umiejętności tworzenia produktu ale powinna również zapewniać umiejętności organizowania pracy zespołu, który tworzy produkt oraz zapewniać właściwą komunikację wewnętrzną w zespole i z kierownictwem jak też z otoczeniem zewnętrznym – to byłby element odróżniający ją od innych kompetencji związanych z tworzeniem produktu. Uzupełnić źródła internetowe o daty pobrania	Zarządzanie zespołami projektowymi, R&D oraz kulturą organizacji jest osobną kompetencją (kwalifikacją). Opisywana kwalifikacja potwierdza wyłącznie umiejętności związane z budowaniem strategii produktów i usług. Uwaga nieuwzględniona Daty pobrania zostały uzupełnione.
		Recenzent 2 -		
7.	Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się	Recenzent 1 Zgadzam się z propozycją.	Przywołane zestawienia studiów pełnych i podyplomowych oraz certyfikaty i szkolenia są właściwie zestawione i dają obraz sytuacji. Jednak nazwy kierunków studiów czy studiów podyplomowych np. "Zarządzanie projektami" wskazują na konieczność poszerzenie kompetencji w omawianej kwalifikacji o	j.w nie zgadzamy się, zarządzanie zespołami to osobna kompetencja. Uwaga nieuwzględniona W polu odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze wykazane zostały podobieństwa efektów uczenia się opisywanej kwalifikacji do kwalifikacji ujętych w ZRK.

			umiejętności pracy w zespole czy wg mojego odczucia zarządzania zespołem budującym strategię produktu firmy. Poza tym programy studiów w dużej mierze pokrywają się z efektami uczenia się w kwalifikacji.	
		Recenzent 2 -		
8.	Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji	Recenzent 1 Propozycja zmiany: zmienić kolejność (usystematyzować wg wielkości, rodzajów, branż itp.) wymienianych instytucji od największych do najmniejszychw przedsiębiorstwach produkcyjnych i usługowych niezależnie od branży, agencjach konsultingowych, międzynarodowych korporacjach, w działach związanych z badaniami i rozwojem przedsiębiorstw, laboratoriach badawczych, w parkach technologicznych, akceleratorach przedsiębiorczości w firmach i działach zajmujących się projektowaniem i wdrażaniem produktów z zastosowaniem	Przywołane zestawienie możliwości wykorzystanych kwalifikacji nie budzi zastrzeżeń, jednak dla łatwiejszej percepcji należałoby je w sposób przemyślany usystematyzować.	Usystematyzowanie kolejności nie wpłynie na czytelność zapisów w tym polu. Dziękujemy za uwagę, ale nie została ona uwzględniona.

		różnych technologii produkcji i programów komputerowych oraz w funduszach inwestujących w startupy		
		Recenzent 2 -		
9.	Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację	Recenzent 1 Propozycja zmiany punktu 1.2. Każdy z członków komisji musi posiadać: - kwalifikację pełną z co najmniej VI poziomem PRK w obszarze nauk społecznych lub inżynierijno- technicznych; - realizacji min. 5 projektów międzynarodowych w obszarze projektowania, zarządzania i wdrażania produktów i usług. - udokumentowanie funkcji kierowniczej w zespole projektowym zarządzania i wdrażania produktów i usług	Propozycja zakłada rozszerzenie kompetencji osób tworzących komisję poprzez dodanie: – co najmniej kwalifikacji VI PRK (wcześniej zapis wskazywał na konieczność posiadania tylko VII) Wydaje się, że cennym członkiem komisji może być również inżynier, technik lub licencjat z odpowiednim doświadczeniem w tej dziedzinie. Wskazanie na konieczność udokumentowania minimum 5 projektów międzynarodowych projektów – wynika to ze specyfiki pracy w zespołach nad konkretnym projektem, Udokumentowanie pełnionej funkcji kierownika, menadżera, ownera itp. w realizacji projektów polskich i międzynarodowych.	Nie zgadzamy się, nie wydaje się to być uzasadnione. Członek komisji walidacyjnej powinien posiadać wyższe kompetencje niż osoba przystępująca do walidacji. Liczba zrealizowanych projektów naszym zdaniem nie ma przełożenia na doświadczenie i kompetencje. Uznajemy, że wartość ma staż pracy projektowej. Wskazane dla kwalifikacji efekty uczenia się nie wymagają weryfikacji kompetencji związanych z zarządzaniem zespołem. Naszym zdaniem określone w opisie kompetencje komisji walidacyjnej są wystarczające do weryfikacji opisanych efektów uczenia się. Uwagi nieuwzględnione.

		Recenzent 2 Proponuję uzupełnić metody weryfikacji i dodać informację czego będzie dotyczył test teoretyczny: w zakresie metod prowadzenia projektów, umiejętności zarządzania i współpracy w zespole, analizy i prezentacji danych, zarządzania produktem		Uznajemy, że szczegółowe rozwiązania dotyczące projektowania prowadzenia walidacji będą indywidualne dla każdej instytucji certyfikującej i nie wymaga to doprecyzowania w opisie kwalifikacji. Zgodnie z metodyką ZSK każde kryterium weryfikacji musi zostać zwalidowane. Uwaga nieuwzględniona.
10.	Opis efektów uczenia się obejmujący syntetyczną charakterystykę efektów uczenia się, zestawy efektów uczenia się, poszczególne efekty uczenia się w zestawach wraz z kryteriami weryfikacji ich osiągnięcia Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się Zestawy efektów uczenia się:	Recenzent 1 1. Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się Do realizacji działań wykorzystuje wiedzę na temat metod i narzędzi do analizy rynku, zasad i reguł marketingu oraz marketingowej strategii produktów, tworzenia koncepcji produktu, mapy rozwoju produktów i usług, budowania strategii produktowej na dowolnym etapie cyklu życia obejmującą: nowe produkty, rozwój istniejących produktów, optymalizację istniejącej oferty produktowej, wyjście z rynku. 2. Wyodrębnione zestawy efektów uczenia się	1. Jak w punkcie 2. część I (niniejsza tabela) Skoro osoba powinna wykorzystywać strategicznego zarządzania ofertą produktową i usługową w firmie to musi mieć wiedzę z zakresu marketingu w szczególności strategii marketingowej produktu nawiązując do wspomnianej w krótkiej charakterystyce znajomości potrzeb klientów i wykorzystania analiz rynkowych itp. 2. Należałoby sprawdzić wiedzę podstawową o strategii produktu i jej etapach (elementach). Należałoby dodać praktyczne umiejętności zarządzania zespołem tworzącym strategię produktu. Osoba ubiegająca się	Uwaga uwzględniona. Tekst zmieniono na:”a także wiedzę z zakresu analiz rynkowych, w szczególności strategii marketingowej produktu” Dodano dwa sugerowane kryteria weryfikacji do opisu: - omawia pojęcie strategii produktu, - omawia etapy procesu budowania strategii produktu. Zagadnienia związane z komunikacją i zarządzaniem zespołem nie są przedmiotem opisywanej kwalifikacji. Uwaga nieuwzględniona.



		01. Teoretyczne podstawy tworzenia strategii produktów i usług Należy dodać: - omawia pojęcie strategii produktu, - omawia etapy procesu budowania strategii produktu, 04. Kierowanie pracą zespołu budującego strategię produktów i usług Należałoby dodać umiejętności komunikacyjne i zarządzające zespołem i kryteria weryfikacji np.. a. Organizuje pracę w zespole. i dodać kryteria weryfikacji b. Komunikuje się z otoczeniem zewnętrznym	o kwalifikację musi wg niniejszego opracowania mieć 5 letnią praktykę w tej dziedzinie, zatem byłaby zainteresowana otrzymaniem certyfikacji dającej jej też możliwość własnego rozwoju kariery czyli np. umiejętności zarządzania zespołem, nie tylko być jego członkiem. Dodatkowo taka osoba powinna umieć prowadzić zespół dlatego też należałoby dodać takie umiejętności	
		Recenzent 2 Kryteria weryfikacji – proponuję dodać w punkcie: Tworzy mapę rozwoju produktu lub usługi zapis o wyborze metody i narzędzi do prowadzenia projektu jakim jest wdrożenie zaplanowanych zmian w zakresie produktu czy usługi	Zaprezentowane efekty uczenia się są z jednej strony bardzo szczegółowe ale z drugiej bardzo ogólne. Na przykład sposób planowania rozwoju produktu jest oparty wyłącznie o jedno narzędzie jakim jest mapa. Z drugiej w części	Uwaga uwzględniona. Uzupełniliśmy opis: "Tworzy plan rozwoju produktu lub usługi"

11.	Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności	Recenzent 1 -		
		Recenzent 2 Proponuję ustalić ważność bezterminowo	Umiejętność prowadzenia projektów, budowania strategii jest dość uniwersalna, to co się zmienia to otoczenie biznesowe i metody. Natomiast w przypadku tego certyfikatu nie potwierdzamy znajomości jakiejś konkretnej techniki budowania strategii a jedynie kompetencje do prowadzenia tego typu projektów które w czasie pozostają niezmiennie mogą stać się jedynie mniej efektywne i mniej adekwatne do najmowych osiągnięć.	Nie zgadzamy się, właśnie ze względu na to że odnawianie certyfikatu zapewnia efektywność i adekwatność Wiedza w zakresie niniejszej kwalifikacji dość szybko ewoluuje. Uwaga nieuwzględniona.
12.	Nazwa dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji	Recenzent 1 -		
		Recenzent 2 -		
13.	Uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji	Recenzent 1 -		
		Recenzent 2 -		

14.	Kod dziedziny kształcenia	Recenzent 1		
		-		
		Recenzent 2		
		-		
15.	Kod PKD	Recenzent 1		
		-		
		Recenzent 2		
		-		

Część 2. Ogólne uwagi na temat kwalifikacji

Pytania ogólne	Uwaga – uzasadnienie (recenzenci)	Odniesienie się do uwag (zespół ekspercki)
Czy projekt opisu kwalifikacji zawiera informacje wyraźnie pokazujące potrzebę jej włączenia do ZSK?	Recenzent 1 NIE Opis kwalifikacji odnosi się do potrzeby wprowadzenia certyfikacji zwiększających jakość procesów budowania strategii produktów i usług, jednak w swojej treści (w dalszych sekcjach) zbyt ogólnie opisuje kompetencje, którymi ma wykazać się osoba starająca się o kwalifikację, będąca po studiach I stopnia (VI poziom PRK). Wydaje się, że jedną z poszukiwanych umiejętności na rynku obecnie i w przyszłości u takiej osoby będą kompetencje wymagające nie tylko wiedzy z zakresu stricte elementów strategii produktu i analiz z tym związanych, ale również kompetencji w zakresie komunikowania społecznego i marketingowego w zespole i z zewnętrznym otoczeniem oraz umiejętności zarządzanie zespołem budującym strategię produktu włączając się przy tym czynnie w ten proces	Nie zgadzamy się - jak w 6 i 7 - komunikacja i zarządzanie zespołami to osobna kwalifikacja. Kwalifikacja szczegółowo opisuje kompetencje w pkt.: Krótka charakterystyka kwalifikacji oraz efektach uczenia się.
	Recenzent 2 TAK Tak, materiał dość obszernie analizuje potrzeby rynkowe i wskazuje na zapotrzebowanie ze strony przedsiębiorców na pracowników posiadających dane kwalifikacje.	Recenzent celnie zauważył główne założenia związane z przydatnością i potencjałem niniejszej kwalifikacji.

Czy w Pani/Pana odczuciu można spodziewać się dużego zainteresowania otrzymaniem certyfikatu wydanego przez instytucję certyfikującą w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji?	Recenzent 1 TAK Aktualnie budowanie strategii produktów i usług jest, jak wskazują autorzy opracowanej kwalifikacji (wyniki badań i dane statystyczne) jedną z umiejętności społecznych poszukiwanych przez pracodawców firm poszukujących przewagi konkurencyjnej w ofercie produktowej czy usługowej (w kontekście nowych potrzeb klientów), przed wszystkim na rynku inwestycyjnym ale nie tylko. Poza tym specyfika zachowań młodych osób na rynku pracy wskazuje na ich chęć do poszerzania własnych kompetencji oraz częstej zmiany pracy – co pozwala sądzić, że osoby mające doświadczenia w tym zakresie mogą być potencjalnie zainteresowane potwierdzeniem swoich kompetencji w organizowaniu pracy związanej z budowaniem strategii produktu nie tylko w aspekcie fizycznym produktu, marketingowym produktu ale również w tworzeniu pełnej oferty rynkowej. Zawarte wyżej informacje i dane statystyczne winny być interpretowane bezpośrednio jako dowód na rosnącą potrzebę profesjonalizacji procesów budowania strategii produktów i usług, przede wszystkim w MŚP, a nie najczęściej w dużych firmach i korporacjach międzynarodowych.	Zgadzamy się z sugestią recenzenta dotyczącą wielkości firmy, która nie ma kluczowego znaczenia dla implementacji niniejszej kwalifikacji. Autorzy wskazali jedynie na potencjały i możliwości oraz kluczową rolę jaką odgrywają większe firmy ze znaczącymi zasobami w kształtowaniu różnorodnych narzędzi dotyczących budowania strategii produktowych i usług, które w następstwie ich upowszechniania zyskują naśladowców w coraz mniejszych organizacjach. Faktem jest, że małe firmy lub pojedyncze osoby są zainteresowane wiedzą ujętą w niniejszej kwalifikacji dzięki czemu mogą rozwijać swoje własne produkty lub świadczyć usługi doradcze w obszarach rozwojowych.
	Recenzent 2 TAK Umiejętność poszukiwania i identyfikowania potrzeb rynku jest poszukiwane przez firmy stawiające na	Zgadzamy się z sugestiami recenzenta.

	rozwój. Można się zatem spodziewać potrzeb w zakresie uzyskania kwalifikacji potwierdzającej umiejętności w powyższym zakresie.	
Czy nazwa kwalifikacji, nazwy zestawów, efekty uczenia się i kryteria weryfikacji stanowią spójną całość?	Recenzent 1 TAK Proponowane – nazwa kwalifikacji, zestawy, efekty uczenia się i kryteria – stanowią koherentne treści, chociaż warto rozważyć kilka uzupełnień. Opisy efektów uczenia się i kryteria weryfikacji są powiązane. Drobne zmiany doprecyzowujące ujęte zostały w części 1 (tabela szczegółowa).	Sugestie wzięto pod uwagę jednak autorzy uznają, że opisy we wskazanych miejscach są wystarczające, skorygowano niektóre treści.
	Recenzent 2 TAK Elementy są spójne, proponuję jednak kilka drobnych modyfikacji dla większej czytelności materiału.	Dziękujemy za sugestie recenzenta. Dokonano drobnych korekt opisów w miejscach, które wymagały większej przejrzystości.
Czy projekt opisu kwalifikacji zawiera wszystkie efekty uczenia się i kryteria weryfikacji niezbędne do wykonywania czynności wskazanych w kwalifikacji?	Recenzent 1 NIE W mojej opinii zachodzi duża spójność pomiędzy nazwami zestawów, efektami uczenia się oraz kryteriami ich oceny. Jednak ważnym obecnie obszarem brakującym w procesach	Recenzent w swojej recenzji proponuje poszerzenie zakresu kwalifikacji o zarządzanie zespołami i komunikację co w naszej ocenie nie jest przedmiotem opisywanej kwalifikacji.

	budowania strategii produktów usług jest umiejętność pracy w zespole i kierowania jego pracą, czynnie włączając się w projekt. Potrzebna jest zatem wiedza i umiejętności w zakresie prowadzenia zespołu i zarządzania pracą zespołu. Dla wielu stanowisk związanych z pracą w działach rozwoju produktu opieranie się na analizie dokumentów oraz umiejętność stosowania analiz z zakresu zarządzania produktem jest niewystarczająca, na pewno poszerzenie tych kompetencji będą potrzebne w przyszłości po pandemii w pracy zdalnej zespołu projektującego produkt.	
	Recenzent 2 TAK Zagadnienie budowania produktów i usług jest bardzo szerokie i w dużym stopniu wymaga znajomości branży w której jest realizowane. Kryteria weryfikacji zostały dobrane w taki sposób aby były jak najbardziej uniwersalne i wskazywały kluczowe kompetencje na takim stanowisku.	Recenzent celnie określił intencje autorów w zakresie budowy i charakteru oraz zapotrzebowania dla niniejszej kwalifikacji.
Czy efekty uczenia się w kwalifikacji są spójne ze wskazaną grupą adresatów?	Recenzent 1 NIE Osoby posiadające już praktyczne doświadczenie przynajmniej 5 letnie oraz na stanowiskach wymienionych w opisie jako adresaci kwalifikacji w budowaniu strategii produktu mogą nie być zainteresowane udziałem w opisanym procesie edukacyjnym, przy założeniu uzyskania certyfikatu potwierdzającego jedynie wg moich odczuć podstawową wiedzę. Dlatego proponuję zweryfikowanie stanowisk w	Do uwagi recenzenta odnieśliśmy się w części szczegółowej tabeli.

	opisie adresatów kwalifikacji (tabela 1).	
	Recenzent 2 TAK Są opisane w sposób jednoznaczny i zrozumiały dla osób zainteresowanych walidacją.	Dziękujemy za ocenę recenzenta.
Czy projekt opisu kwalifikacji w opinii recenzenta jest zrozumiały dla osób zainteresowanych uzyskaniem kwalifikacji?	Recenzent 1 TAK Opis kwalifikacji jest jasny i zrozumiały. Potencjalny zainteresowany dowie się z jego treści, co jest kluczowym aspektem (podstawowym aspektem) budowania strategii produktów i usług. Budzące wątpliwości wydaje się zaznaczone (tabela 1) kwestie związane m.in. z „każdą branżą”. Należałoby uszczegółowić krótką charakterystykę kwalifikacji. Może autorom chodziło o osobę, która jest w stanie poprowadzić projekt z każdym zespołem budującym strategię produktów i usług w każdej firmie, zatem kwalifikacja powinna dawać umiejętności zarządzania zespołem projektującym strategię produktu swoistym „freelacerem” (Product Ownera) pracującego na zlecenie.	Uwzględniamy uwagę recenzenta. Dodaliśmy: konsultant i trener, interim menedżer. Uznajemy, że forma zatrudnienia jest mało istotna.
	Recenzent 2 TAK Jest zrozumiały, zawiera uniwersalne elementy	Autorzy tworząc niniejszą kwalifikację uwzględniali przede wszystkim jej uniwersalny charakter.

	niezależne od branży i specjalizacji w jakiej kwalifikacje będą wykorzystywane.	
Czy zaproponowana walidacja jest adekwatna do efektów uczenia się wskazanych w projekcie opisu kwalifikacji?	Recenzent 1 TAK Odnosząc się bezpośrednio do opisanych efektów uczenia się zaproponowana walidacja jest właściwa. Pozwala ona zweryfikować kluczowe umiejętności budowania strategii produktów i usług wg zamieszczonych umiejętności uczenia się.	Dziękujemy za pozytywną ocenę recenzenta.
	Recenzent 2 TAK Materiał jest ze sobą spójny wewnętrznie, doprecyzowuje i w jasny i zrozumiały sposób pokazuje ścieżkę uzyskania kwalifikacji	Dziękujemy za pozytywną ocenę recenzenta.

Inne uwagi recenzentów	Odniesienie się do uwag (zespół ekspercki)
------------------------	--

Recenzent 1	
BRAK	
Recenzent 2	
BRAK	

Konkluzja recenzji	Odniesienie się do konkluzji (zespół ekspercki)
Recenzent 1 W mojej opinii włączenie analizowanej kwalifikacji do ZSK jest: uzasadnione, proponuję jednak zmodyfikować opis kwalifikacji. Przygotowana propozycja kwalifikacji jest spójna i odpowiada na przyszłe potrzeby rynku. Jednak wymaga kilkunastu korekt we wskazanych obszarach, co poprawi walory opisu kwalifikacji w kierunku większego uniwersalizmu ale i precyzyjnego opisanie kwalifikacji i podkreślenia możliwości budowania strategii produktów i usług ale i zarządzania zespołem pracującym nad budowa startego produktu na zlecenie przedsiębiorstwa czy własnej firmy	Opis kwalifikacji został zmodyfikowany częściowo zgodnie z sugestiami recenzenta.
Recenzent 2 Tworzenie produktów, umiejętność poszukiwania i identyfikowania potrzeb rynku w sytuacji ogromnej różnorodności i powszechnej dostępności dóbr jest poszukiwane przez firmy stawiające na rozwój,	Dziękujemy za uwagę.

unikalność i konkurencyjność oferty. Można się zatem spodziewać sporych potrzeb w zakresie uzyskania kwalifikacji potwierdzającej umiejętności w powyższym zakresie. Ze względu na złożoność zagadnienia dostępna oferta edukacyjna nie oferuje w tej chwili możliwości potwierdzenia czy zdobycia wiedzy we wszystkich możliwych aspektach pracy związanej z tworzeniem produktów i usług